

Delusional Disorder

ਭਰਮ ਵਿਕਾਰ

ਭਰਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕੀ ਹੈ?

ਭਰਮ ਦਾ ਵਿਕਾਰ ਇੱਕ ਮਨੋਰੋਗ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਜਿਆਦਾ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਰਮ, ਖੁਦ ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਲੱਛਣ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਤੇ ਅਭਿੱਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਚੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਹਰ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਭਰਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਲਝ ਅਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ, ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਸਕਾਈਜ਼ੋਫਰੇਨੀਆ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਔਰਤ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਹੈ।

ਭਰਮ ਵਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਪ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ?

- ਮਹਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ
- ਜਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ/ਸਰੀਰਕ ਭਰਮ
- ਈਰਖਾਲੂ
- ਇਰੈਟੇਮੈਨਿਕ
- ਸਤਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਭਰਮ
- ਮਿਸ਼ਰਤ
- ਅਨ-ਨਿਰਧਾਰਤ

ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਰ ਦੀ ਈਟੀਓਲੋਜੀ/ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ?

ਭਰਮ ਵਿਕਾਰ ਦੀ ਈਟੀਓਲੋਜੀਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਜਨਮਜਾਤ ਅਤੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾੜੀ ਤੰਤਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਭਾਗ (ਬੱਸਲ ਗੈਂਗਲਿਆਸ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ, ਰੋਗ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਆਦਿ, ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਨਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਮਾੜੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਪ੍ਰਵਾਸ, ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ, ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੁਭਾਅ, ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਉਮਰ ਕਾਰਨ ਆਏ ਮਾੜੇ ਬਦਲਾਉ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਭਰਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਭਰਮ, ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਰਮ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਕਾਈਜ਼ੋਫਰੇਨੀਆ ਜਾਂ ਅਫ਼ੈਕਟਿਵ ਡਿਸਆਰਡਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ 50% ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਾੜ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਕਿਉਜ਼ੋਫ੍ਰੈਨਿਕਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਰੀਜ਼ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਰਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਇਲਾਜ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਕੀ ਹਨ?

1. ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ

ਭਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਦਵਾਈਆਂ ਭਰਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਿੰਤਾ, ਚਿੜਚਿੜਾਪਣ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਵਿਘਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਸ਼ੱਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਰਲੇਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਰਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰੋਗੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਤਾਲਮੇਲ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਡਾਕਟਰ-ਮਰੀਜ਼ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ 'ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਇਲਾਜ

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ , ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਿਮਾਗੀ ਚਿਕਿਤਸਕ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਭਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਕੇਸ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ, ਬੇਬੱਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਤਣਾਅ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕਿਵੇਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਕਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੂਲ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।